

UTÓSZÓ AZ ELŐSZÓBAN

S. SZABÓ PÉTER

Ez a furcsa cím akár rejtvény is lehetne. Mit jelenthet? A megfejtéshez kell egy főszerkesztő, aki már nagyon sok előszót írt tizenkét éven át a *Vallástudományi Szemle* számaihoz, és egy búcsú-mozzanat, amikor épp leköszön erről a megtisztelő funkcióról, átadja másnak a főszerkesztőséget, de lehetőséget kap, hogy a 2020. évi első számban, az általa írt utolsó előszóban főszerkesztőként elköszönjön, és így a most írt előszó egyben utószóvá is válik.

Alapításától, 2005-től tizenöt évet töltöttem el a folyóirat szerkesztőségében, három évet rovatvezetőként, tizenkettőt főszerkesztőként. Idén, január 31-én, a szerkesztőbizottság ülésén leköszöntem a főszerkesztői megbízatásról. Korom miatt. Hetvenöt év felett már jobb, ha átadja ezt az ember fiatalabbnak. Az érzelmekben, amelyek ezt az aktust kísérik, egyszerre vannak jelen a felelősségteljes gondtól való megszabadulás jóleső és a szeretett munkától való megválás szomorúságos tartalmai.

Az indulástól, 2005-től rajtam kívül csak két szerkesztőségi tag, Adamik Tamás és Németh György, az ELTE professzorai vettek részt folyamatosan a folyóirat életében, a *Disputa* és a *Forrás* rovatok vezetőiként. Hálás köszönettel tartozom nekik, ők a legnehezebb időkben is – mert voltak ilyenek – kitartottak a folyóirat mellett, segítették és átsegítették a nehézségeken. Hasonlókat mondhatok el Bencze Lórántról, alapító főszerkesztőnkéről, aki, ha nem is mindig operatíván, de tanácsokkal, ötletekkel, javaslatokkal, írásokkal kapcsolódva a munkába, folyamatosan együtt élt és él ma is a folyóirattal. De ha már a köszönetnél tartunk, nem hagyhatom ki ebből a fél évtizede bekapcsolódó fiatalabb kollégáinkat sem, Horváth Orsolyát, Pecsuk Ottót, Vassányi Miklóst, akikre eddigi kiváló munkájuk mellett a folyóirat munkájának továbbvitele, jövőjének megformálása is vár. És persze köszönetet mondok a folyóirat minden szerzőjének, szerkesztőjének, támogatójának, olvasójának, akik jelentősen hozzájárultak e tudományos, szellemi műhely működéséhez.

Ezek után, az *előszó* műfajának megfelelően, magáról a 2020. évi első számról is említsünk néhány jellemzőt. A *Tanulmányok* rovat három írást tartalmaz. Az első a házasság és a család mibenlétének problematikáját tárgyalja a Genézis szöve-

geitől indulva különböző teológiai és filozófiai közelítéseket bemutatva. A másik kettőben két egymástól eltérő tér-fogalom jellemzését láthatjuk. Az első inkább a vallási antropológia, valláspszichológia területéhez tartozik, „az élménymegélés köztes területéről” szól, „egy illuzórikus átélési térről”, mely „a vallás köztes tere” is, melybe a „hívó jelek” (keresztek, gyertyák, szobrok, harangok stb.) által „nyitott kapun” beléphetünk a rítusok cselekvés sorozatába. A harmadik tanulmány nem lélektani, hanem valóságos térrel dolgozik, a vallásföldrajz diszciplínát és módszereit bemutatva, megtudhatjuk, hogyan helyezkednek el a különböző vallások és felekezetek hívei hazánk tájegységeiben, városaiban, falvaiban.

Forrás rovatunkban Németh György professzor az ókori Rómába kalauzol bennünket, bemutatja az ókori kocsiversenyek izgalmas világát, mely még Romulus idejére nyúlik vissza, és a szabin nők sikeres elrablására emlékeztet, s melyben, a verseny kimenetelének befolyásolása érdekében a pogány mágia eszközei használatától sem riadtak vissza a szereplők és szimpatizánsaik. Ebben a közegben érdekes Szent Hilarion szereplése, aki keresztényként szembesül és szembeszáll a pogány mágia gyakorlatával. A *Disputa* rovatban az Amerikai Egyesült Államokban és Kanadában dolgozó katolikus és görögkatolikus papok tevékenységéről olvashatunk. A tanulmány az 1800-as évek derekától követi az USA-ban és 1920-tól a Kanadában dolgozó mintegy ezer pap rendkívül szerteágazó (újságíró, tudós tanár, feltaláló) tevékenységét. A *Tudományunk története és műhelyei* rovatunk pedig egy érdekes, az MTA és az ELTE keretében működő, Déri Balázs professzor által alapított és most Földváry Miklós által vezetett vallástudományi műhelyt mutat be, a *Lendület Liturgiátörténeti Kutatócsoportot*.

A *Hírek* rovat anyagai három témakört járnak körül. Bozó Réka folytatja az ORZSE-n szervezett *Tánách – Könyvei* konferenciákról szóló beszámolóit, ezúttal a 10., a Jesaja nevét viselő prófétai könyvről szólóról küld beszámolót. Szűcs Bernadett Nicholas De Langénak, a cambridge-i egyetem professzorának 2019. november 12-én a KRE BTK-n, a *Szabadbölcsész disputák* című rendezvénysorozata keretében tartott előadásáról számol be. A harmadik hír (Pallós Áron a szerzője) a *Luther Válogatott Művei* című könyvsorozat negyedik kötetének bemutatójáról ad számot, mely kötet a *Felelősség a társadalomért* címet viseli.

A *Recenziók* rovat anyagában Hubai Péter professzor tartalmas recenziója szerepel Németh György *Sötét varázslatok. Átoktáblák az ókori mágikus szertartásokon* című könyvéről, bővítve és kiegészítve az e számban, a *Forrás* rovatban közölt ismereteket. Rendszeresen hírt adtunk eddig is a *Lélekciklopédia* című nagy jelentőségű könyvsorozat kötetének bemutatóiról, és igyekeztünk ismertetni a kötetek tartalmát. Ezúttal a negyedik kötetet mutatja be recenziójában Kövi Franciska. A rovatot Péntek Dániel recenziója zárja David Willgren *The Formation of the 'Book' of Psalms. Reconsidering the Transmission and Canonization of Psalmody in Light of Material Culture and the Poetics of Anthologies* című könyvéről.

Nos, eddig tart a *Vallástudományi Szemle* 2020/1. számához írt előszóm, ami a fentebb írottaknak megfelelően az én utolsó előszóm ebben a folyóiratban és így utószó is egyben. De ígérem és remélem, hogy amennyire és ameddig tudom, továbbra is segítem a folyóirat munkáját, igyekszem továbbra is együtt élni vele, és ebben az együttélésben tőlem telhetően megvalósítani a horatiusi szándékot: non omnis moriar, azaz: nem halok meg egészen.

